

א' ב' על הפרשה פרשת פנחס

ל בני קרח תשובה הרהרו
ולכן נצלו ולמה זכו?

מ איזה עם מצווים ישראל לצרור
כי החטאו אותם בדבר פעור?

נ מה בקשו בנות צלפחד
כדי שאחוזתם לא תפחת?

ל

מ

נ

ס

ע

פ

צ

ק

ר

ש

ת

א

ב

ג

ד

ה

ו

ז

ח

ט

י

כ

מי הוא הכהן שבאורים ישאל
ועל פיו יצאו ויבאו בני ישראל?

מה יהיה שכרו
של פנחס וזרעו?

כיצד חלקו את הנחלות לשבטים
במספר שמות, על פי הפקודים?

מי מבני ראובן חטאו
ועם קרח באדמה נבלעו?

לאן אמר ה' למשה שיעלה
ומקום קבורתו לא יתגלה?

מה אמר ה' למשה שיקרה
לאחר שאת הארץ יראה?

מי היה נשיא שבט שמעון
שחטא עם כזבי וגרם לחרון?

שבט לוי המיוחד
מאיזה גיל נפקד?

כשהכין משה את המנהיג הנבחר
איזה חסרון על העם אמר? (רש"י)

מי היתה אשת עמרם
ואם אהרון, משה ומרים?

מי מיוצאי מצרים נשאר
שלא מת במדבר?

אנא!!! אמור פרק תהילים
עבור הר"ר אהרן בן ברוניה
ברוריה שליט"א לרפ"ש
בתושח"י

קינה לבין המצרים – ע"פ א' ב'.

אין בגפן ענבים,
בניך צמאים ורעבים,
גלתה יהודה לאויבים,
דלקונו על ההרים, שמו לנו מארבים,
הלא ה' זו חטאנו נפלנו בין אכזרים כעורבים,
ווי לנו שאת מקדשינו לתקופה כה ארוכה עוזבים,
זכרה ירושלים זמנים שרוח הקודש שואבים,
חסדיו המרובים לא נכלו בניו האהובים,
טובים היו הזמנים ששמרנו את אשר אנחנו מצווים,
ישבו לארץ בניך שלכבודך כואבים,
ככלה מחופתה יצאנו נעלבים,
לא שמענו שובו בנים שובבים,
מה נצטדק הלאו קיבלנו על עצמנו להיות ערבים,
נטרפנו בידי זאבים,
סרנו ממצוותיך הטובים,
עזבנו דברי תורתך הנעימים והערבים,
פלגי מים ובים של דמעות טובעים,
צהרים נהפך לנו כערבים,
קראנו שמך את עצמנו לפניך להיות מקריבים,
ראה עניינו והחזירינו להיות לפניך ניצבים,
שלח לנו מהרה משיח זכות הנעלבים ואינם עולבים,
תאמר לציון האיר השחר וכולנו לציון חוזרים ושבבים,
הגהר"ב נבנצאל שליט"א

מה עשה משה ליהושע תלמידו
כדי להכינו ולהכשירו לתפקידו?

באיזה חג שמיני עצורים מעבודה
כי קשה על הקב"ה הפרידה?

מי השיב את חמת הקל
שלא יכלה את בני ישראל?

למי היו רק חמש בנות
צדיקות, חכמות ונבונות?

מה עשה פנחס
כשעל כבוד ה' חס?

באיזה יום נוסף
מביאים קרבן מוסף?

באיזה יום מקריבים
שני כבשים נוספים?

איזה קרבן מקריבים ליום שנים
כבש בבוקר והשני בין הערבים?

א] "בִּקְנָאוּ אֶת קִנְאֹתַי"

הנה השכר של פנחס שקינא את קנאת ה' צבקות נכתב בתורה בתחילת פרשת פנחס, "הנני נותן לו את בריתי שלום", אבל את המעשה של פנחס קראו כבר בסוף פרשה שעברה פרשת בלק. מאי האי?

נכנס אחד למרן הרבי ר' יואליש מסאטמאר זצ"ל בעל "יואל משה" שהיה ידוע בקנאות, וביאר לו שסיבת ההפסקה בתורה בין מעשה פנחס לבין שכרו הוא מפני שלאחר שעושה אדם מעשה קנאות, צריך שבוע שלם להתבונן האם הקנאי דן הוא קנאי אמיתי או קנאי מזויף ... כך קיוה המבאר להקניט את הרבי מסאטמאר.

האדמו"ר רבי יואליש לא נשאר חייב והשיב לו מנה אחת אפיים וכך אמר לו: לא זו הסיבה! אלא שבוע שעבר סיפרו את מעשה הקנאות בסוף הפרשה כי זהו מקומו, אבל עם הסיפור על השכר התורה המתניה לתחילת הפרשה כדי שגם היהודים המזלזלים בקריאת התורה כמוך שנוהגים לצאת באמצע, וגם הילדים שלא נמצאים כל הקריאת התורה, כדי שיקראו על השכר של פנחס בזמן שעוד גם אתה והם עדיין מקשיבים! ובנוסף חוזרים על כך שלש פעמים במשך השבוע. במנחה בשבת ובשני בחמישי, והכל כדי לפרסם את שכרו הטוב של קנאי אמיתי...

ידוע מחז"ל שפנחס זה אליהו שלא מת לעולם. ונראה לתת טעם מדוע זכה לכך?
הגמרא בחגיגה (דף ד' ע"ב) **אומרת**: רב יוסף כי מטי להאי קרא בכי (משלי יג-כג) "ויש נספה בלא משפט", אמר, מי איכא דאזיל בלא זמניה?! אין, כי הא דרב ביבי בר אבבי וכו', שהגמ' מספרת שמלאך המות היה אחד מבאי ביתו של רב ביבי בר אבבי ויום אחד רב ביבי שמע שמלאך המות צוה לשלוחו להביא לו את מרים המקלעת שיער הנשים (מקלעת בארמית – מגדלא), השליח התבלבל ובמקום להביא את מרים המקלעת שער נשים הוא טעה והביא את מרים המגדלת ילדים (מגדלת בארמית – מגדלא, זו כנראה היתה סיבת הטעות), כאשר השליח חזר עם נשמתה של מרים המגדלת ילדים, אמר מלאך המות לשלוחו: הרי אמרתי לך להביא את מרים המקלעת שער נשים ומדוע הבאת לי את מרים המגדלת ילדים? אמר השליח למלאך המות: אכן טעיתי, תן לי אותה ואחזיר לה את נשמתה, אמר לו מלאך המות: לא! היות וכבר הבאת אותה תשאיר אותה כאן, ועכשיו לך והבא לי את מרים המקלעת שער נשים, שאל השליח את המלאך: הרי לא הגיע זמנה של מרים המגדלת ילדים וכיצד יכולנו ליטול את נשמתה? אמר לו מלאך המות: היות והיא החזיקה בידה את האוד של התנור בכדי לנקות את התנור ותוך כדי כך היא הניחה את האוד על ברכיה, היא נכוותה והורע מזלה וכך יכולנו להמית אותה על אף שעדיין לא הגיע זמנה. **שאל רב ביבי בר אבבי את מלאך המות**: סוף כל סוף מה אתה עושה עם אותם שנים שנטלת? **אמר לו מלאך המות**: אני נותן אותם לתלמיד חכם שמעביר על מידותיו. והנה פנחס היה תלמיד חכם שמעביר במיליה שהרי "היו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטס אבי אמו עגלים לעבודת אלילים, והרג נשיא שבט מישראל" ולא השיב להם דבר, לכן זכה שכל אותם השנים מכל העשרים וארבע אלף שמתו במגפה ניתנו לו.

ומענין לענין... שואלים בשם הגאון מוילנא, הרי כידוע (ב"ב טז ע"א) הוא שטן הוא יצר הרע הוא מלאך המות, ואם כן כאשר יש לשטן-היצר הרע-המלאך המות שנות חיים שיכול הוא להעניק לבני אדם, למי יעדיף לתת אותו, האם לתלמידי חכמים – לצדיקים, או לרשעים?... לכאורה בודאי שהרבה יותר משתלם ליצר הרע להעניק את אותם שנים לרשעים... הוא הרי יעשה בשבילו את העבודה למשך זמן ארוך יותר... ומדוע מעדיף מלאך המות לתת את אותן שנים דווקא לתלמיד חכם שמעביר על מידותיו?... **אומר הגאון פשט נפלא**: הרי כתוב (יומא לח ע"ב) כיון שיצאו רוב שנותיו של אדם ולא חטא שוב אינו חוטא, ואם כן נמצא שאדם שנגזר עליו שיחיה שבעים שנה והוא כבר הגיע לגיל שלשים ושש ולא חטא, שוב לא יחטא עוד! **מה עושה השטן**?... הוא מוסיף לו עוד עשר שנים לחיות – שהסכום הכולל של כל ימי חייו יהיה שמונים שנה, ואז השלושים ושש שנה שעברו כבר בלא חטא עדיין אינם רוב שנותיו ועדיין "לפתח חטאת רובץ" – יש סיכויים שיחטא...

גליון הישיבישיע'ר חומש להגרח"ב נבנצאל שליט"א

[ג] **"הֲנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹם"**, במסכת קידושין כתוב שהאות ו' שבתבת "שלום" קטועה, ונדרשת כאילו היא אות י'. **וכתבו רבותינו המפרשים**: המהרי"ל דיסקין זצ"ל והכתנות אור רמז נפלא: שכתוב בתוס' במסכת זבחים שלא היו כהנים גדולים אלא מפנחס, ובספרי לומד זאת ממה שכתוב "את בריתי שלום" שעמדו ממנו שמונים כהנים בבית ראשון, ושלוש מאות בבית שני, והנה כשתחשוב הגימטריא של "שלום" יעלה בידך שלוש מאות ושמונים, שנרמז כאן ששלוש מאות שמונים כהנים מזרעו של פנחס ישמשו בכהונה גדולה.

[ד] **"אֶת קִרְבְּנִי לַחֲמִי לְאִשֵּׁי רִיחַ נִיחֹחִי תִשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדִי"**
החתם סופר גילה רמז נפלא שבפסוק הזה נרמזים כל מספר השנים שהקריבו בני ישראל תמידין. כיצד? ארבעים שנה הקריבו במדבר, כשנכנסו לארץ הקריבו עוד 440, ובנין ביהמ"ק הראשון היה קיים 410 שנה, וביהמ"ק השני היה קיים 420 שנה צא וחשוב סך כל מנין השנים: ותמצא שהם אלף שלוש מאות ועשר שנים. וזהו מאמר הכתוב: **"את קרבני לחמי" אלו התמידים ל"אש" למנן אש"י**, דהיינו אלף שני שנים בהם תקריבו את ריח ניחוחי, ומעת אשר יעברו השנים הללו ויחרב ביהמ"ק, אז **תשמרו להקריב לי במועדי**, היינו תשמרו תצפו ותמתינו מתי תזכו להקריב לי במועדי היינו במועד הגאולה.

[ה] **"לֹכֵן אָמַר הֲנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹם"** (פרק כ"ה פסוק י"ב)
במדרש כתוב: אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו.

שואל המגיד מדובנא מה כוונת המדרש, מה מיוחד בפנחס, הלא כל העושה מצוה, "בדין הוא שיטול שכרו"?!
מתרץ המגיד מדובנא על פי משל: נער עזוב ללא משפחה וקרובים השכיר עצמו לשרת אצל עשיר אחד, והמשכורת שלו היתה אכילה, שתיה ולינה בבית העשיר, וכך נמשך הדבר מספר שנים.
פעם אחת בעיצומה של סעודת פורים בשעה שהיו מסובים רבים על שולחנו של העשיר, דפק סוחר גדול בבית העשיר וביקש לקנות סחורה מחנותו של העשיר. אינני יכול, דחה אותו העשיר, כעת זה זמן של משתה ושמחה, שוב מחר ואתן לך כל מה שתבקש, ניגש הנער אל האדון העשיר, ואמר לו, אדוני, אני ארוץ אל החנות ואביא לסוחר כל מה שביקש. אמר לו העשיר מדוע לך להפסיק את סעודתך? ענה לו הנער המסור: מה בכך, אני מיד שב בחזרה לסעודה, אמר ועשה.
למחרת ניגש העשיר לנער המשרת ואמר לו, אמור נא לי כמה מגיע לך על עבודתך שעבדת אצלי כמה שנים?
ענה לו הנער לא מגיע לי כלום, הרי סיכמנו שבתמורה לעבודה אני אוכל על שולחןך ואת זה אתה מקיים כראוי.
אמר לו העשיר, צודק אתה שזה היה הסיכום בינינו, אבל כל זה בגלל שחשבתי שאכילתך חשובה בעיניך כמשכורת, אולם כעת נוכחתי לדעת שאין הארוחה חשובה בעיניך כל כך, עד שעזבת את האוכל ופנית לעזור לי – מן הראוי שתקבל משכורת ממש.

אומר המגיד מדובנא- הנמשל הוא כך:

אדם רגיל אין בכוחו להשיב לבוראו על כל החסדים שעושה עמו, ואפילו אדם ששומר את כל המצוות בדקדוק רב וירא את ה', גם כן אין זה תשלום מספיק להקב"ה, מכיון שמקבל את המתנה מאת ה' החיים הבריאים, כבר יש לו את תשלום הגדול ביותר תמורת כל המצוות שעושה לכבוד בוראו.

אולם פנחס כאשר סיכן את חייו למחות על חילול ה' וכמעט שהרגוהו שבט שמעון, הוכיח שהמתנה הגדולה ביותר **"החיים"** אינם שווים בעיניו מול **כבוד שמים**, אם כן אמר הקב"ה צריך לתת לו שכר אחר מכולם.

[ו] **"כְּבָשִׁים בָּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים שְׁנִים לְיוֹם עֹלָה תְּמִיד"**

כתוב בבעל הטורים: בשנה 365 שס"ה ימים, וכשכל יום מקריבים שני תמידים, יעלה במשך השנה: 730 קרבנות, ורמוז זה בפסוק **"תמימים שנים ליום"** ראשי תיבות תש"ל שרומז על 730 הקרבנות שקריבים בשנה.